

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра психології, політології та соціокультурних технологій

ЗАТВЕРДЖУЮ

В. о. декана факультету
іноземної філології та
соціальних комунікацій

_____ Медвідь О. М.
“ ” _____ 2017 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Методи та організація соціологічних досліджень

Освітньо-кваліфікаційний рівень

бакалавр

Напрямок підготовки

Соціальна робота

Форма навчання

денна

ХАРАКТЕРИСТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
обов'язкова

Семест р виклад ання	Загальни й обсяг, годин/ кредит	Аудиторні заняття, годин				Самостійна робота студента, годин				Форма контролю ісп. (д/зал.)
		Всього	Лек ції	Практич ні (семінар ські)	Лабора торні	Всього	тому числі			
							ІРС (під керівн. викл.)	Інд. завдан ня вид/ обсяг	Самостійн е опрацюван ня матеріалу	
V	60/2	32	16	16	–	28	–	–	28	диф/залік

Розробник: ст. викладач, к. соц. н. Яненко Я. В,
доцент, канд..філос.н. Бушман І.О.

Затверджено на засіданні кафедри, протокол № __ від __.__.2017 р.

Суми – 2017 р.

МЕТА

Мета курсу полягає у підготовці студентів до організації та проведення самостійного наукового дослідження з соціальних проблем.

Вивчення курсу передбачає формування у студентів знань щодо:

- 1) загальної характеристики наукового дослідження;
- 2) процедури наукового дослідження;
- 3) методів соціологічного дослідження;
- 4) оформлення результатів наукового дослідження.

На основі цих знань у студентів будуть сформовані уміння:

- 1) визначати логіку дослідження;
- 2) працювати з першоджерелами, застосовуючи теоретичні методи дослідження;
- 3) організувати процедуру соціологічного дослідження;
- 4) розробляти анкети, тести;
- 5) оформляти результати дослідження.

Навчальний курс розраховано на 16 годин лекцій та 16 годин практичних занять.

На самостійну роботу студентів відводиться 60 годин.

ЛЕКЦІЇ

Тема 1. Поняття наукового дослідження (2 години)

Характеристика наукового дослідження. Визначення соціологічного дослідження. Порівняння педагогічного, психологічного та соціологічного досліджень. Особливості соціологічного дослідження. Теоретичні основи та проблематика сучасних соціологічних досліджень.

Тема 2. Структура соціологічного дослідження (4 години)

Особливості вибору проблеми і теми дослідження. Характеристика мети і завдань дослідження. Складові програми соціологічного дослідження: вибір проблеми; конкретизація теми дослідження, аналіз інформації з проблеми дослідження, постановка мети і завдань дослідження, вибір методів дослідження; проведення теоретико-експериментальної роботи; аналіз та оформлення результатів дослідження.

Тема 3. Інформаційне забезпечення соціологічних досліджень (4 години)

Бібліотечні фонди. Види каталогів: алфавітний, систематичний, предметний. Методика пошуку першоджерел. Правила роботи з першоджерелами. Систематизація опрацьованих матеріалів. Оформлення результатів опрацювання першоджерел: складання виписок, анотацій, конспектів. Роль Інтернет-ресурсів у соціологічному дослідженні.

Тема 4. Методи соціологічного дослідження (4 години)

Роль теоретичних методів у науковому дослідженні. Види теоретичних методів дослідження та їх характеристика: індукція та дедукція, аналіз і синтез, порівняння, класифікація, абстрагування та конкретизація, моделювання. Спостереження та опитування. Використання тестів у соціологічному дослідженні. Методи ранжування, соціометрії та експертної оцінки. Поняття контент-аналізу. Метод фокус-груп.

Тема 5. Проведення соціологічного дослідження та аналіз результатів (2 години)

Підготовка та проведення соціологічного дослідження. Фіксація результатів дослідження. Методи опрацювання результатів дослідження. Вимоги до оформлення наукових праць. Цитування у тексті наукової праці. Оформлення посилань на використані джерела. Інтерпретація отриманих результатів.

СТРУКТУРА ЗАЛІКОВИХ КРЕДИТІВ КУРСУ

Тема	Загальний обсяг, год.	Лекції, годин	Практ. заняття, год.	Лаб. роботи, год.	Самост. опрац. матеріалу, год.	Індивід. завдання, год.
<i>Семестр V</i>						
Тема 1. Поняття наукового дослідження	8	2	2	-	1	-
Тема 2. Структура соціологічного дослідження	8	4	2	-	1	-
Тема 3. Інформаційне забезпечення соціологічних досліджень	14	4	4	-	8	-
Тема 4. Методи соціологічного дослідження	14	4	4	-	8	-
Тема 5. Проведення соціологічного дослідження та аналіз результатів	56	2	18	-	10	-
<i>Виконання творчого проекту</i>	16	-	-	-	16	-
<i>Контрольний захід: тестовий контроль</i>	4	-	-	-	4	-
Всього за семестр	60	16	16	-	28	-
Всього з навчальної дисципліни	60	16	16	-	28	-

ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Тема 1. Поняття наукового дослідження (2 години)

Заняття 1. Поняття наукового дослідження (2 години)

1. Характеристика наукового дослідження.
2. Визначення соціологічного дослідження.
3. Порівняння педагогічного, психологічного та соціологічного досліджень. Особливості соціологічного дослідження.
4. Теоретичні основи та проблематика сучасних соціологічних досліджень.

Тема 2. Структура соціологічного дослідження (2 години)

Заняття 2. Структура соціологічного дослідження (2 години)

1. Особливості вибору проблеми і теми дослідження.
2. Характеристика мети і завдань дослідження.
3. Вибір проблеми та конкретизація теми дослідження.
4. Аналіз інформації з проблеми дослідження.
5. Постановка мети і завдань дослідження.
6. Вибір методів дослідження.
7. Проведення теоретико-експериментальної роботи.

Тема 3. Інформаційне забезпечення соціологічних досліджень (4 години)

Заняття 3. Інформаційне забезпечення соціологічних досліджень (4 години)

1. Бібліотечні фонди.
2. Види каталогів: алфавітний, систематичний, предметний.
3. Методика пошуку першоджерел та правила роботи з першоджерелами.
4. Систематизація опрацьованих матеріалів.
5. Оформлення результатів опрацювання першоджерел: складання виписок, анотацій, конспектів.
6. Роль Інтернет-ресурсів у соціологічному дослідженні.

Тема 4. Методи соціологічного дослідження (4 години)

Заняття 4. Методи соціологічного дослідження (4 години)

1. Роль теоретичних методів у науковому дослідженні.
2. Види теоретичних методів дослідження та їх характеристика: індукція та дедукція, аналіз і синтез, порівняння, класифікація, абстрагування та конкретизація, моделювання.
3. Спостереження та опитування.
4. Використання тестів у соціологічному дослідженні.
5. Методи ранжування, соціометрії та експертної оцінки.
6. Поняття контент-аналізу.
7. Метод фокус-груп.

Тема 5. Проведення соціологічного дослідження та аналіз результатів (18 годин)

Заняття 5. Теоретичні основи проведення соціологічного дослідження та аналізу результатів (2 години)

1. Підготовка та проведення соціологічного дослідження.
2. Фіксація результатів дослідження.
3. Методи опрацювання результатів дослідження.
4. Вимоги до оформлення наукових праць.
5. Цитування у тексті наукової праці.
6. Оформлення посилань на використані джерела.
7. Інтерпретація отриманих результатів.

Заняття 6. Підготовка та проведення соціологічного дослідження у галузі освіти (4 години)

1. Обговорення структури, методів проведення та інформаційного забезпечення досліджень, які будуть проводитися студентами
2. Презентація студентами результатів проведених ними досліджень

Заняття 7. Підготовка та проведення соціологічного дослідження у галузі культури (4 години)

1. Обговорення структури, методів проведення та інформаційного забезпечення досліджень, які будуть проводитися студентами
2. Презентація студентами результатів проведених ними досліджень

Заняття 8. Підготовка та проведення соціологічного дослідження у галузі соціального захисту населення (4 години)

1. Обговорення структури, методів проведення та інформаційного забезпечення досліджень, які будуть проводитися студентами
2. Презентація студентами результатів проведених ними досліджень

Заняття 9. Підготовка та проведення соціологічного дослідження у галузі міського самоврядування (4 години)

1. Обговорення структури, методів проведення та інформаційного забезпечення досліджень, які будуть проводитися студентами
2. Презентація студентами результатів проведених ними досліджень

ВИДИ РОБОТИ НА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТТЯХ

Згідно теми практичного заняття студенти готують доповіді, виступають, доповнюють виступи колег, відповідають на запитання викладача, презентують власні дослідження.

САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ ТВОРЧИЙ ПРОЕКТ:

Написати есе на тему: «Роль соціологічних досліджень у діяльності фахівця з соціальної роботи».

ЛАБОРАТОРНІ РОБОТИ Навчальним планом не передбачено **ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ** Навчальним планом не передбачено

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

На лекціях викладається основний теоретичний матеріал, який повинні засвоїти студенти. На практичних заняттях отримані студентами знання застосовуються на практиці, робляться ґрунтовні висновки з окремої теми. Самостійна робота студентів передбачає виконання творчих робіт (проектів).

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Белановский С. А. Метод фокус-груп : учеб. пособ./ Белановский С. А. – М. : Никколо-Медиа, 2001. – 280 с.
2. Борисова Ю. В. Методология та методи соціальних досліджень : навч. посіб. / Борисова Ю. В. — К. : ДЦССМ, 2003. – 216 с.
3. Гончаренко С. У. Педагогічні дослідження: методологічні поради молодим науковцям //

Семен Устинович Гончаренко. – Київ-Вінниця : Планер, 2010. – 308 с.

4. Городяненко В. Г. Социологический практикум : учеб. метод. посіб. / Городяненко В. Г. — К. : Изд. центр «Академия», 1999. — 160 с.

5. Кловак Г. Т. Основи педагогічних досліджень : навч. посіб / Кловак Г. Т. – Чернігів : Чернігівський держ. центр науково-технічної та економічної інформації, 2003. – 260 с.

6. Костенко Н. В. Досвід контент-аналізу: моделі та практики / Н.В. Костенко, В.Ф. Іванов. – К. : Центр вільної преси, 2003. – 200 с.

7. Мартинюк І. Соціальні інтереси: перспективи соціологічного дослідження / І. Мартинюк, Н. Соболева // Соціальні виміри суспільства. Випуск 12. – К.: Інститут соціології НАН України, 2009. – С. 64-75.

8. Основи педагогічних досліджень : навч. –метод. посіб. / Рудницька О. П., Болгарський А. Г., Свистельнікова Т. Ю. – К., 1998. – 145 с.

9. Паніна Н. В. Технологія соціологічного дослідження / Паніна Н. В. — К. : Наукова думка, 1996. – 89 с.

10. Паніна Н. В. Українське суспільство 1994-2005 – соціологічний моніторинг / Н.В. Паніна. - К. : ТОВ “Видавництво Софія”, 2005. - 160 с.

11. Сидоренко В. С. Основи наукових досліджень / В. С. Сидоренко, П. В. Дмитренко. – К., 2000.

12. Сокурянська Л. Г. Ціннісна детермінація становлення соціальної суб'єктності студентства в умовах соціокультурної трансформації : автореф. дис... д-ра соціол. наук : 22.00.04 / Л.Г. Сокурянська; Харк. нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна. – Х., 2007. – 35 с.

13. Сорокіна Г. В. Соціокультурний аналіз споживацької поведінки студентської молоді : автореф. дис... канд. соціол. наук : 22.00.04 / Г.В. Сорокіна; Харк. нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна. – Х., 2009. – 21 с.

14. Українське суспільство 1992 – 2010. Соціологічний моніторинг / За ред. В. Ворони, М. Шульги. – К. : Ін-т соціології НАН України, 2010. – 636 с.

15. Ядов В. А. Социологическое исследование: Методология, программа, методы / Ядов В. А. – Самара : СУ, 1995. – 328 с.

Розробник програми

Яненко Я.В.

Розробник програми

І.О.Бушман

Завідувач кафедри

Н.Д.Світайло

“ _____ ” _____ 2017 р.

РОБОЧИЙ РЕГЛАМЕНТ

модульно-рейтингового контролю і оцінювання з дисципліни
“Методи та організація соціологічних досліджень”
(20__/__ навч.рік, V семестр, для студентів спеціальності
“Соціальна робота”)

1. Структура навчальної дисципліни: Лк. – 16 год./ 8; практ. – 16 год./ 8; диф.залік.
2. Організація навчального процесу: семестрів викладання – 1, модульних циклів – __.
3. Шкала оцінювання з навчальної дисципліни: R = 100 балів.

4. Розподіл рейтингових балів за видами навчальної роботи:

Вид роботи	Кількість балів	Сума балів, max
Відвідування лекцій (5)	1	5
Відвідування практичних (15)	1	15
Робота на практичних заняттях № 1-2, 5	1-4	12
Робота на практичних заняттях № 3-4, 6-9	1-8	48
Творчий проект	1-10	10
Письмовий тест	1-10	10
Усього		100

5. Умови ліквідації заборгованостей з поточної роботи: перескладання підсумкового модульного контролю студентами, які отримали рейтинговий бал за модульний цикл, що відповідає незадовільній оцінці, проводиться не пізніше двох тижнів після атестаційного. Позитивні оцінки з модульного циклу в цілому та його складових не підвищуються.

6. Підсумкове семестрове оцінювання навчальної роботи студента: оцінювання відповідно до отриманих за семестр рейтингових балів здійснюється за такою шкалою:

Сума балів(R)	ОцінкаECTS	Оцінка за національною шкалою	Визначення
90-100	A	5 (відмінно)	Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок
82-89	B	4 (добре)	Вище середнього рівня з кількома помилками
74-81	C		В загальному правильна робота з певною кількістю помилок
64-73	D	3 (задовільно)	Непогано, але з незначною кількістю недоліків
60-63	E		Виконання задовольняє мінімальні критерії
35-59	FX	2 (незадовільно)	Можливе повторне складання
0-34	F		Необхідний повторний курс з навчальної дисципліни

- Студенти, які мають незадовільні рейтингові бали за семестр (від 35 до 59 балів), складають додатковий захід підсумкового семестрового контролю – диф.залік (за процедурою письмового іспиту).
- Студенти, які мають рейтинговий бал за семестр менше 35 до підсумкових семестрових контролів не допускаються.

Розробник програми _____ І.О.Бушман

Завідувач кафедри _____ Н.Д.Світайло

“ _____ ” _____ 2017 р.